

IZVEDBENI PLAN KOLEGIJA PRAKSA 2. (2022.)

Opći podaci

NOSITELJ PREDMETA: prof. dr. sc. Tamara Turza-Bogdan

NASTAVNICI I SURADNICI NA PREDMETU: prof. dr. sc. Tamara Turza-Bogdan i nastavnici na studiju; učitelji, nastavnici i odgajatelji u školama i vrtićima s kojima je dogovorena suradnja; autorski timovi kazališta za djecu i mlade s kojima je dogovorena suradnja.

BODOVNA VRIJEDNOST: 5 ECTS bodova

Koordinatorica za Praksu 2: dr.sc. Maša Rimac Jurinović (masarimac@gmail.com)

Sadržaj predmeta

Drugi dio prakse odvija se u odgojno-obrazovnim ustanovama i u kazalištu za djecu.

Praksa se sastoji od dva dijela:

- u prvom dijelu studenti su upućeni u odabrane odgojno-obrazovne institucije (škole i dječje vrtiće) gdje prisustvuju radu učitelja, nastavnika i odgajatelja, čiji rad aktivno i kritički prate, što se kasnije vidi u dnevniku rada koji su obavezni sastaviti; tijekom semestra, u dogovoru s učiteljima, nastavnicima i odgajateljima kod kojih su na praksi; studenti i sami vode pojedine aktivnosti s djecom, što također bilježe u dnevnik rada, uz iscrpnu kritičku procjenu
- u drugom dijelu prakse studenti su upućeni u jedno od kazališta za djecu i mlade s kojima je postignut dogovor o suradnji, gdje prate put nastanka jedne predstave za djecu od početka do kraja, prisustvujući probama i u dogovoru s autorskim timom predstave, sudjelujući na adekvatan način u nastanku predstave.

Pored toga, kao dio prakse studentima će biti organizirane i radionice na fakultetu: Radionica uz kolegij Dramske metode u nastavi; radionica Dramski odgoj i djeca s teškoćama u razvoju; Ni iz čega nešto – skupno osmišljeno kazalište; radionica Akademsko pisanje.

Literatura:

- Bančić, A. i drugi (2007) *Ne raspravljaj, igray! Priručnik forum-kazališta*, Zagreb: Hrvatski centar za dramski odgoj - Pili-poslovi d.o.o.
- Breber, K. i sur. (2020) *Igrom do (spo)razumijevanja*. Zagreb: Teatar Tirena. Dostupno online: <https://www.tirena.hr/wp-content/uploads/2020/04/Igrom-do-sporazumijevanja.pdf>
- Fileš i drugi (2008) *Zamisli, doživi, izrazi! Dramske metode u nastavi hrvatskog jezika*. Zagreb: Hrvatski centar za dramski odgoj - Pili-poslovi d.o.o.
- Gruić, I. (2002) *Prolaz u zamišljeni svijet – Procesna drama ili drama u nastajanju*. Zagreb: Golden marketing.
- Lekić, K. i drugi (2007) *Igram se, a učim! Dramski postupci u razrednoj nastavi*. Zagreb: Hrvatski centar za dramski odgoj - Pili-poslovi d.o.o.
- Rosandić, D. (1988) *Metodika književnog odgoja i obrazovanja*. Zagreb: Školska knjiga.
- Schneider, W. (2002) *Kazalište za djecu*. Zagreb: Mala scena.
- Schonmann, S. (2006) *Theatre as a Medium for Children and Young People: Images and Observations*. Springer
- Turza-Bogdan, T. (2008). Kajkavski dramski tekst u funkciji učenja jezika. *Hrvatski*. VI (2), 185-205.
- Turza-Bogdan, T. (2000): Mogućnosti poticanja kajkavske književno-scenske kulture na početku školovanja, U: S. Hranjec (ur.) *Kajkavsko narječje i književnost u nastavi u Čakovcu 1996.-2000.* (349-352). Čakovec: Visoka učiteljska škola u Čakovcu.
- Turza-Bogdan, T. (2006). *Metodički priručnik uz čitanku za drugi razred osnovne škole*. Zagreb: Alfa.(samo dijelovi - stvaralački i dodatni zadatci koji uključuju dramske metode i scenske igre)

U dogovoru s učiteljima, nastavnicima i odgojiteljima, kao i kazališnim umjetnicima, koji primaju studente preporuča se dodatna literatura.

Obaveze studenata

1. pratiti rad u nastavi učitelja i nastavnika s kojima je postignut dogovor o mentoriranju studenata (ili odgojitelja u redovitom programu) (očekivanje: praćenje približno 10 školskih sati rada nastavnika);
2. u vlastitoj radnoj sredini, kod kolega studenata ili kod nastavnika-mentora provesti satove prema oblicima rada obrađenima tijekom nastave na kolegiju Dramske metode u nastavi: održati, dakle, nastavu iz pojedinih predmeta u redovitoj nastavi, uz korištenje dramskih metoda, (ili aktivnosti u redovitom vrtićkom programu) (očekivanje: približno 8 školskih sati nastave iz po mogućnosti različitih predmeta (za učitelje razredne nastave) ili područja (za predmetne učitelje i nastavnike));
3. pratiti nastanak jedne kazališne predstave od početka do kraja (u dogovoru s autorskim timom predstave pratiti probe sve do izvedbe predstave pred publikom), (očekivano opterećenje u satima: 45)
4. napisati Dnevnik prakse prema uputama.

Ovisno o dosadašnjem radnom iskustvu, studenti više ili manje vremena posvećuju pojedinim gore navedenim točkama.

Studenti su obavezni **prisustvovati na približno 10 sati nastave** u kojoj dramske tehnike i dramske metode provode drugi nastavnici. Opcija je i odlazak u školu stranih jezika. Ako nastavnici drže nastavu *online*, možete se uključiti i na takvu nastavu. Praćenje rada drugih nastavnika studenti opisuju u Dnevniku prakse.

Studenti su obavezni **održati približno 8 sati nastave** u kojoj dramske tehnike i metode koriste u okviru redovite nastave (ili aktivnosti u vrtiću). Za teme uzimaju nastavne jedinice koje su u redovitom programu, u trenutku kad su one programom propisane. Studenti koji rade u školi ili vrtiću mogu ove satove (većim dijelom) provesti u svojoj radnoj sredini. **Ako većinu sati provode u svojoj radnoj sredini, moraju barem dva sata provesti kod mentora.**

Studenti koji ne rade u školi ili vrtiću provode ove satove u dogovoru s nastavnicima čiji rad prate, kod kolega studenta ili kod drugih mentora. Preporuča se u tih 8 sati obuhvatiti različita područja.

Studenti koji ne rade u sredinama u kojima mogu održati nastavne sate mogu dio svojih sati 'razmijeniti' za praćenje rada nastavnika: na primjer, mogu pratiti 12 sati rada u školi/vrtiću i održati samo 6 sati.

Ukupan zbroj treba biti 18.

Može se u istom terminu (isti dan) pratiti ili održati i više od jednog sata.

Studentima se preporuča da upotrijebe različite dramske tehnike i metode tijekom rada. Jednako koncipiran sat mogu provesti više puta, kako bi procijenili (eventualnu) razliku između različitih razreda/skupina. O svom radu studenti također pišu u dnevniku.

Iskustvo studenti zaokružuju pisanjem Dnevnika prakse, iscrpnog kritičkog prikaza cijelog procesa, koji služi kao refleksija i samorefleksija i uvodi studente u promišljanje povezanosti teorijskog i praktičnog aspekta rada.

Dnevnik prakse 2 poslati na sljedeće mailove: ines.skuflic.horvat@gmail.com,
dramska.pedagogija@ufzg.hr, tamara.turza-bogdan@ufzg.hr, masarimac@gmail.com

Ispit

Nastavnici na kolegiju procjenjuju je li student završio sve svoje obaveze propisane izvedbenim planom (vidi gore: obaveze studenata), kao i adekvatnost Dnevnika prakse koji je predao. Ukoliko je sve u redu, student stječe pravo na potpis, čime dokazuje da je ispunio sve svoje obaveze u okviru ovog kolegija. Nema formalnog ispita niti ocjene.

Profesorica Tamara Turza Bogdan kao nositeljica kolegija u konačnici procjenjuje dnevnik i način na koji ste obavili sve propisane obaveze i ako je sve u redu, potvrđuje da ste položili ispit. Dakle, njoj se javite za upis u ISVU sustav.

Obrazloženje ECTS bodova

Bodovna vrijednost kolegija: 5 ECTS bodova

Praktični rad u vrtiću i školi, s pripremom aktivnosti – 1 bod

Praksa u kazalištu – 1,5 bodova

Radionice na fakultetu – 1,5 bodova

Pisanje Dnevnika prakse – 1 bod

Upute za pisanje DNEVNIKA PRAKSE 2

Dnevnik prakse 2 treba izgledati ovako:

Student:

Ustanova/ustanove u kojima je praksa održana (škole, vrtići, kazališta), s adresama:

Mentor(i) (u školama, vrtićima, kazalištu)

Vrijeme održavanja prakse (od kad do kad):

DNEVNIK PRAKSE 2

I. DIO: ŠKOLA / VRTIĆ (I SL.)

1. UVODNI DIO:

Opis održane prakse u kojem se nabrajaju mjesta gdje je praksa održana

Datum	Škola / vrtić	Mentor	Broj sati	Promatranje ili aktivni rad	Potpis mentora

2. PRAĆENJE MENTORA (UČITELJA, NASTAVNIKA, ODGAJATELJA)

Ime i prezime:

Škola:

Radni portret mentora (profesionalne kvalifikacije; zašto koristi dramske metode i tehnike u nastavi, u kojim predmetima itd.):

Uvjeti rada (opis konkretnih institucionalnih, organizacijskih, prostornih i terminskih uvjeta u radu koji praksa prati):

Za svaki sat kojem ste prisustvovali popunite sljedeći obrazac:

OBRAZAC ZA PRAĆENJE RADA MENTORA¹

Odgojna skupina / razredni odjel:	Datum:
Osnovni opis razreda (sociokulturni i pedagoški kontekst, psihosocijalne značajke, iskustvo dramskoga rada, motivacija, značajke skupne dinamike i sl.):	
Naziv nastavne jedinice: (osnovni opis aktivnosti)	
Odgojno-obrazovni ishodi	prema Kurikulumu određenog predmeta: kraticom i slovima: npr. OŠ HJ B.3.2. <i>Učenik čita...</i>

¹ Neke stavke u obrascu prilagodit ćete ovisno o dobi (npr. u vrtiću se neće raditi o nastavnoj jedinici), ili o nastavnoj materiji o kojoj je riječ. U vrtiću ishode oblikujte prema ključnim kompetencijama koje se razvijaju prema nacionalnom i vrtićkom kurikulumu. Surađujte s mentorima kako biste prilagodbu na najbolji mogući način učinili.

Razrada ishoda	prema prethodnome nazivu ishoda iz Kurikuluma: npr. prepoznaje i izdvaja temu, redosljed događaja....
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnog ishoda	odabrati iz Kurikuluma: npr. priča, ...
Međupredmetne teme/ domene/ odgojno – obrazovna očekivanja	ako ih ima - navesti kraticu ishoda i tekst prema međupredmetnim kurikulumima
Tijek sata (artikulacija, redosljed aktivnosti):	
Opišite natuknicom svaku fazu sata i upišite tehnike i metode dramskoga odgoja koje se koriste uz vlastiti komentar svrsishodnosti, reakciji učenika, navedite što je bilo posebno uspješno, a što nije...	
1. Uvodni dio sata: 2. Središnji dio sata: 3. Zaključni dio sata:	
Komentar na artikulaciju sata:	
Smjernice (slobodno nadopunite svojim opažanjima): <ul style="list-style-type: none"> • Kako se nadopunjuju faze sata? • Jesu li ostvarene sve faze sata? • Kakva je bila vremenska organizacija aktivnosti? • Jesu li dramske aktivnosti uklopljene u sat? • Jesu li ostvarene zadaće sata?	
Interakcija:	
Smjernice (slobodno nadopunite svojim opažanjima): <ul style="list-style-type: none"> • Kako učenici reagiraju? • Na koje načine učenici doprinose radu/stvaranju priče / problemskoj situaciji? • Kako odgajatelj/učitelj/nastavnik reagira na ideje skupine? • Kako odgajatelj/učitelj/nastavnik reagira na pojedinačne stavove?	
Refleksija na pojedinačni sat:	
Smjernice: <ul style="list-style-type: none"> • Koju dramsku metodu nastavnik koristi i koliko ona dobro funkcionira u spoju s nastavnom jedinicom?	

- Funkcionalnost upotrebe dramskog odgoja u tom konkretnom slučaju (ili koliko je nastavni cilj postignut upravo uz pomoć dramskog odgoja)?
- Funkcionalnost upotrebe dramskih tehnika.
- Relevantnost za vlastitu praksu (postojeću ili buduću), odnosno što sam naučio/la i koliko mi je to važno?

Završni komentar (refleksija na cjelokupni rad praćenog mentora): Komentarom duljine do jedne kartice sažmite dojam o načinu na koji mentor upotrebljava dramski odgoj.

3. PRAĆENJE VLASTITOG RADA U ŠKOLI / VRTIĆU

Uvod: kratki opis gdje ste i što radili

Za svaki sat koji provedete, ispunite obrazac koji slijedi:

OBRAZAC ZA PRIPREMU ZA SAT S KOMENTAROM PROVEDENOG SATA²

Ustanova:	Odgojna skupina / razredni odjel:	Datum:
Nastavna jedinica:		
Nastavno područje: prema predmetnom kurikulumu		
Tip sata (obrada, ponavljanje, uvježbavanje):		
Odgojno-obrazovni ishodi	prema Kurikulumu određenog predmeta: kraticom i slovima: npr. OŠ HJ B.3.2. <i>Učenik čita...</i>	
Razrada ishoda	prema prethodnome nazivu ishoda iz Kurikuluma: npr. prepoznaje i izdvaja temu, redosljed događaja....	
Sadržaji za ostvarivanje	odabrati iz Kurikuluma: npr. priča, ...	

² Kao i kod prethodnog obrasca, neke ćete rubrike prilagoditi ovisno o dobi i nastavnoj materiji.

odgojno-obrazovnog ishoda	
Međupredmetne teme/ domene/ odgojno – obrazovna očekivanja	ako ih ima - navesti kraticu ishoda i tekst prema međupredmetnim kurikulumima
Tijek sata (artikulacija, redosljed aktivnosti):	
4. Uvodni dio sata: 5. Središnji dio sata: 6. Zaključni dio sata:	
Obrazloženje odabira dramske metode / tehnika:	
Smjernice: Obrazložite zašto ste odabrali određenu dramsku metodu i kako ste birali pojedine dramske tehnike. Što ste željeli postići uključivanjem dramske aktivnosti (ili dramskih aktivnosti) u sat; jeste li uspjeli?	
Samovrednovanje:	
Smjernice: <ul style="list-style-type: none"> • Kako su učenici reagirali? Jesu li aktivno sudjelovali u realizaciji sata? Jeste li motivirali i uključivali sve učenike? Jesu li učenici vrednovali Vaš sat? Kako? • Kako ste se osjećali? • Što je unošenje dramskoga donijelo dobro ovome satu? • Koji su se problemi pojavili? Jeste li zadovoljni kako ste ih riješili? • Što biste drugačije napravili sljedeći sat? U nekoliko rečenica napišite opći dojam o održanome satu. Preporuka: ovaj obrazac dajte kritičkom prijatelju da Vas prati tijekom izvođenja sata. Usporedite dojmove.	
Komentar:	

4. ZAVRŠNA REFLEKSIJA NA PRAKSU ODRŽANU U ŠKOLI / VRTIĆU (4 – 5 KARTICA):

1. Komentar na cjelokupni proces rada tijekom prakse u razredu.

2. Definiranje individualnih specifičnosti rada i pristupa nastavnika/ce u radu (kako koristi dramski odgoj?, kako komunicira s djecom?). Usporedba između različitih nastavnika, ukoliko je student bio kod više njih.
3. Procjena i komentar postignutih ishoda / ciljeva / zadaća.
4. Komentar/procjena učinkovitosti promatranih i provedenih metoda i tehnika:
  - Koje su metode i tehnike najzastupljenije? Što mislite, zašto?
  - Koje su vam se metode i tehnike učinile najefikasnijima? Zašto?
  - Koliko se koriste dramske tehnike pojedinačno, a koliko se čitavi satovi strukturiraju po dramskoj metodi? Koji od ta dva pristupa vam se čini boljim? Zašto?
5. Relevantnost cjelokupne prakse u školi za vlastitu buduću praksu (sažeto prenijeti najvažnije naglaske iz ranijeg teksta), uz završni komentar.

II. dio: PRAĆENJE NASTANKA KAZALIŠNE PREDSTAVE

Predstava:

Kazalište:

Autorski tim:

Datum početka praćenja i datum premijere predstave:

1. **Opis procesa rada** (2 kartice) – Kratki opis procesa rada.
2. **Reakcije dječje publike** (1 kartica) – Kako je publika reagirala i koliko je to bilo u skladu s očekivanjima autorskog tima? Ako su se pojavile razlike, kako ih objašnjavate?.
3. **Estetska i komunikacijska vrijednost predstave** (1 kartica) – Koliko i na koji način se tijekom proba vidjela briga o ova dva aspekta?
4. **Završni komentar:** (1 do 2 kartice) Vaše mišljenje o procesu rada na predstavi u ovom konkretnom slučaju. Jeste li naučili nešto što možete primijeniti u razredu? Jeste li naučili nešto što možete primijeniti u radu u dramskom studiju?